

Дисципліна "Санітарська практика"

Заняття для самостійної роботи №3

Тема: Харчування хворих у післяопераційному періоді

Кількість годин – 2

1. Актуальність теми

Харчування є найважливішою фізіологічною потребою організму. Воно необхідно для побудови та безперервного оновлення клітин і тканин; надходження енергії, необхідної для поповнення енергетичних витрат організму; надходження речовин, з яких в організмі утворюються ферменти, гормони, інші регулятори обмінних процесів і життєдіяльності. Обмін речовин, функція і структура всіх клітин, тканин і органів залежать від характеру харчування. У зв'язку з цим інтенсивна терапія будь-якої хірургічної патології неможлива без повноцінного харчування.

Поживна недостатність при критичних станах є особливою проблемою. Для метаболічної відповіді на агресію будь-якої етіології характерно розвиток гіперметаболізм, гіперкатаболізму з порушенням обміну білків, вуглеводів, ліпідів, посиленням витратою вуглеводно-ліпідних резервів і розпаду тканинних білків, втратою маси тіла. Як наслідок – формування поліорганної недостатності. Порушення харчування, недостатність харчування хворого і неадекватна корекція метаболічних порушень в значній мірі знижують ефективність лікувальних заходів, особливо при оперативних втручаннях. Усунення живильної недостатності поліпшує результат лікування, знижує частоту і тяжкість післяопераційних ускладнень і летальність, значно скорочує терміни перебування в стаціонарі і період реабілітації, підвищує показники якості життя хворих з хронічними захворюваннями, зменшує в 2 рази вартість лікувально-діагностичного процесу і на 15-30 % витрату дорогих препаратів.

2. Навчальні цілі:

1. Знати загальні принципи харчування хворих хірургічного профілю.
2. Вивчити види харчування хірургічних хворих.
3. Знати показання до призначення парентерального харчування.
4. Вивчити препарати для парентерального харчування.
5. Знати дієти, що застосовуються в харчуванні хірургічних хворих.
6. Знати схеми харчування в післяопераційному періоді.
7. Освоїти техніку годування важкохворих.
8. Знати гігієну харчування хворого.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Дужий І. Д. Догляд за хірургічними хворими: навчальний посібник / І. Д. Дужий, В. В. Мадяр. – Суми: Сумський державний університет, 2011. – 208 с.
2. Кравец А. В. Уход за хирургическими больными. Питание больных в послеоперационном периоде: методические рекомендации / А. В. Кравец,

- В. М. Попадинец. – Сумы : Сумский государственный университет, 2016. – 23 с.
3. Нетяженко В. З. Загальний та спеціальний догляд за хворими / В. З. Нетяженко, А. Г. Сьоміна, М. С. Присяжнюк. – К.: Здоров'я, 1993. – С. 30–50.
  4. Гребенев А. Л. Основы общего ухода за больными / А. Л. Гребенев, А. А. Шептулин. – М. : Медицина, 1999. – 288 с.
  5. Основы ухода за хирургическими больными : учеб. пособие / А. А. Глухов, А. А. Андреев, В. И. Болотских и др. – М. : ГЭОТАР-Медиа, 2013. – 288 с.
  6. Підручник з загальної хірургії. Том 1 / За ред. Я. С. Березницького, М. П. Захараша, В. Г. Мішалова, В. О. Шидловського. – Дніпропетровськ: РВА “Дніпро-VAL”, 2006. – 443 с.

Додаткова:

1. Догляд за хворими хірургічного профілю / В. П. Польовий, О. Й. Хомко, С. П. Польова [та ін.]. – Чернівці: Медуніверситет, – 2012. – 380 с.
2. Основы хірургічної практики / Ф. Г. Кулачек, Р. І. Сидорчук, В. Д. Фундюр [та ін.]. – Чернівці, – 2000. – 134 с.
3. Уход за хирургическими больными (учебное пособие для студентов медицинских вузов) / И. Ф. Сырбу, А. С. Писаренко, В. А. Могильный [и др.]. – Запорожье, 1995. – С. 56–58.

4. Контрольні запитання

1. Які основні вимоги пред'являються до харчування хворих у післяопераційному періоді?
2. Які види харчування ви знаєте?
3. Що таке парентеральне харчування, коли воно застосовується?
4. Назвіть препарати для парентерального харчування?
5. Які види дієт найбільш часто застосовують у хірургічній практиці? Охарактеризуйте їх.
6. Яке харчування повинно бути у хворих, які перенесли операцію на шлунку?
7. Яке харчування повинно бути у хворих, які перенесли операцію на стравоході?
8. Розкажіть схему харчування хворих, оперованих на кишечнику.
9. Схема харчування хворих після операцій на жовчних шляхах.
10. Схема харчування хворих після операцій на прямій кишці.
11. Методи і техніка годування важкохворих.
12. Які правила зберігання харчових продуктів хворими?

5. Тести для перевірки рівня знань

Яким повинен бути вміст білків, жирів та вуглеводів у дієті

100-120 г білка, 100 г жиру, 400 г вуглеводів (+).

150-200 г білка, 400 г жиру, 400 г вуглеводів.

100-120 г білка, 300 г жиру, 400 г вуглеводів.

200-250 г білка, 100 г жиру, 500 г вуглеводів.

Якою повинна бути енергетична цінність їжі

2900-3000 ккал (+)

3000-4000 ккал

4000-4500 ккал

4500-5000 ккал

Які види харчування хірургічних хворих ви знаєте

Природнім, штучним, ентеральним,

Штучним, ентеральним, парентеральним

Природнім, штучним, парентеральним

Природнім, штучним, ентеральним, парентеральним (+)

Які є види природнього харчування

Активне та пасивне (+)

Активне та парентеральне

Штучне та парентеральне

Активне та штучне

Які є групи препаратів для парентерельного харчування

Препарати білкових гідролізатів

Амінокислотні суміші

Жирові емульсії

Цукровмісні розчини

Електролітні розчини

Всі відповіді вірні (+)

Дієти, що застосовують у хірургічних хворих

№ 0, № 1-а, № 1, № 5-а, № 9, № 15. (+)

№ 0, № 1-а, № 1, № 10, № 12, № 15.

№ 0, № 7, № 9, № 15.

№ 0, № 1-а, № 4, № 5-а, № 10, № 15.